

سند برجام ظرفیت‌هایی برای رفع تحریم‌ها ایجاد کرد/ برخی به غلط می‌گفتند طرح برجام باید رد شود

به گزارش [شبكة اطلاع رسانی هرمزو](#) به نقل از [فارس](#)، علی لاریجانی عصر امروز (دوشنبه، 11 آبان) در همایش سفرا و روسای دفاتر و نمایندگی‌های ایران در خارج از کشور که در مرکز مطالعات سیاسی و بین‌الملل وزارت امور خارجه برگزار شد، ضمن تشکر از وزیر امور خارجه و تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای به خاطر مذاکرات سخت و نفس‌گیر در دو سال اخیر گفت: در طول مدت 2 سال گذشته از نزدیک شاهد زحمات تیم مذاکره‌کننده بوده‌ام و این تیم با توانمندی وزیر امور خارجه نهایتاً توانستند خواسته‌های کشور در این مساله را تا حد قابل قبولی محقق سازند.

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: باید توجه داشت در موضوع هسته‌ای ایران همیشه طرفدار مذاکره با طرف مقابل بوده است، لکن طرف مقابل که ظاهراً موافق مذاکره بوده است اما در عمل بر زورگویی تاکید داشته و البته گاه در داخل کشور نیز دیدگاه‌های غلطی به کار برده شده که طرف مقابل از آنها سوءاستفاده کرده است.

وی افزود: در این دوره و با تغییراتی که در ذهنیت طرف مقابل به وجود آمده بود، مسائل از طریق مذاکره حل شد و ظرفیت در طرف مقابل و در داخل کشور نیز ایجاد شد.

لاریجانی بیان کرد: مذاکرات اصلی از اواخر دولت قبل چندان پیش نرفت و روزه‌ای ایجاد شده بود که البته بسیاری از مسائل سیاسی بفرنج از طریق همین روزه‌ها شروع می‌شود اما مذاکرات در دولت فعلی به خوبی مسائل را پیش برد.

وی گفت: نگرانی که در مسیر این دو سال دیده شده و در حال حاضر هم وجود دارد این است که آیا امکانات فنی مورد عقب‌نشینی واقع نمی‌شود؟ و یا دستاوردهایمان را از دست نمی‌دهیم؟ این مباحث که البته هنوز هم در ذهن برخی هست، باید از طریق مولفه‌های بخش فنی مورد بررسی قرار گیرد؛ در حقیقت تعاملات با فکر و اندیشه انجام

گرفته و این به معنای ضربه به بخش فنی نیست.

وی تصریح کرد: اینکه در فوردو چه تعداد سانتریفیوژ باشد مورد بحث و بررسی قرار گرفته است؛ مباحثی در متن توافق انجام شده که در موارد مختلف اعم از آران‌دی یا تعداد سانتریفیوژها یا رآکتور آب سنگین اراک ساعتها مورد بحث قرار گرفته و با توجه به شرایط کشور و نیازهای آینده‌نگرانه فنی بررسی و نهایی شده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی یادآور شد: البته در مقابل خواسته‌هایی نیز چون رفع تحریم‌ها و ساماندهی روابط اقتصادی داشته‌ایم که در مجموع این سند این ظرفیت را به وجود آورد و اجازه نداد حرکت فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای ما نیز لطمه بخورد که البته برخی توجهی به این ریزه‌کاری‌ها در این سند ندارند.

لاریجانی گفت: در مجلس و شورای عالی امنیت ملی این سند با دقت مورد واکاوی قرار گرفت که در آخر هم با تدبیر مقام معظم رهبری و نامه ایشان، ساختاری برای اجرا پیدا کرد. البته برخی معتقد بودند طرح برجام باید رد شود، چرا که منافع ما را حفظ نکرده است، اما باید توجه داشت که 2 سال مذاکرات بر مبنای چارچوب‌هایی که مطرح شد، همخوانی دارد و این طرح برای پیش‌بینی آن ضروری است؛ بنابراین مسیر غلطی را دنبال می‌کردند. برخی نیز معتقد بودند که طرح به کلی نباید نوشته می‌شد. اما از آنجایی که یک مرجع در کشور ضروری بود، راهی که انتخاب شد این بود که چارچوبی برای اجرای سند در نظر گرفته شود، لذا تصمیم عاقلانه‌ای در کشور گرفته شد.

وی تاکید کرد: در حال حاضر مهمترین مسئله اجرای برجام است، هرچند بار سنگینی بر وزارت خارجه می‌افزاید، لذا توصیه می‌شود ستاد قوی‌ای مشتمل بر بخش فنی، اقتصادی و حقوقی و با استفاده از کارشناسان و حتی دریافت نقطه نظرات منتقدان تشکیل شود. در واقع ریزه‌کاری‌هایی در اجرای برجام وجود دارد، که مسیر ذکرشده باید دنبال شود.

رئیس نهاد قانونگذاری کشورمان با اشاره به فرمایشات روز گذشته مقام معظم رهبری درخصوص راهبردهای کشور در سیاست خارجه گفت: اهداف جمهوری اسلامی در این بخش دائمی و منطبق بر قانون اساسی است. اما منهای وجه قانونی و دینی در سیاست خارجه، از نظر تحلیلی باید شرایط را مورد بررسی قرار داد.

وی ادامه داد: در زمان پیروزی انقلاب اسلامی که دنیا دوقطبی بود، حتی برخی از دوستان در منطقه برای سر دادن شعار "نه غربی، نه

شرقی" به ما خرده می‌گرفتند. اما جمهوری اسلامی ایران راه سوم را (نه شرقی، نه غربی) به سختی دنبال کرد و در آن به پیروزی نیز رسید. از همین روز امروزه که قطب‌بندی‌های دوگانه و قطب‌بندی یک‌گانه‌ای که مدتی حاکم بود، از بین رفته است، شرایط فعلی باید بررسی و قطب‌های تاثیرگذار شناسایی شوند.

وی با اشاره به اینکه آمریکا در عراق و افغانستان نتوانست راهبردهای خود را پیش ببرد، گفت: کشورهای اروپایی نیز به دلیل مشکلات داخلی و خارجی دیگر قطبی محسوب نمی‌شوند، لذا وضع امروز ما نسبت به گذشته بهتر است و نقش‌آفرینی ایران برای پیشرفت و پیش‌برد اهداف آسانتر است. در واقع وقتی شرایط اینگونه دیده می‌شود، ظرفیت وزارت امور خارجه برای ترسیم مدل‌های پیش‌برد اهداف می‌تواند موثر واقع شود.

لاریجانی یادآور شد: بدون طراحی و ابتکار عمل وقتی در منطقه ثبات نباشد، بیشترین ضرر را خواهیم کرد. لذا همانگونه که مقامات روسیه معتقدند از مدل مذاکرات هسته‌ای برای پیشرفت مسائل دیگر کشورشان باید استفاده کنند، ما نیز باید به سایر ظرفیت‌ها توجه کنیم.

رئیس مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: توجه به این موضوع در صحنه بین‌الملل در زمانی که ایران هم کشوری مورد قبول و مسئولیت‌پذیر در منطقه شناخته شده و بسیاری نیز به این موضوع توجه پیدا کرده‌اند، زمینه را برای حضور ایران و ساماندهی مدلی برای حل و فصل مسائل منطقه‌ای بیش از گذشته مطرح می‌کند، لذا وزارت امور خارجه باید به این موضوع توجه ویژه‌ای داشته باشد.

وی تاکید کرد: در شرایطی که بحران‌های منطقه‌ای افزایش یافته است، تدبیر برای ترسیم مدل ضروری است.

لاریجانی با اشاره به اینکه شرایط منطقه‌ای در مجموع بهم ریختگی امنیتی را ایجاد کرده است، گفت: برخی به دلیل روحیه جنگ‌طلبانه و از سوی دیگر به دلیل قدرت‌هایی چون تروریست‌ها، شرایط منطقه را بحرانی کرده‌اند. روند جریان‌های تروریستی در دو دهه اخیر جهشی است و در گذشته اگر کشورهای چون افغانستان درگیر جنگ بودند، امروزه قدرت پیدا کرده‌اند و به لحاظ کمی و کیفی رشد کرده‌اند.

رئیس قوه مقننه کشورمان تصریح کرد: به نظر می‌رسد ماجرای تروریسم با رفتارهای ائتلاف‌گونه و سایر نگاه‌هایی که شکل گرفته است به سادگی در منطقه حل نمی‌شود.

وی تصریح کرد: در منطقه که سیاست‌های مختلف و متضاد به وجود آمده است، دورنما نشان می‌دهد این برهم‌ریختگی منطقه‌ای ظرف چند سال دیگر به راحتی حل نمی‌شود. البته کشور ایران از تمام ظرفیت خود برای کمک به عراق و سوریه استفاده کرده است. در این میان باید به این سوال پاسخ داده شود که برهم‌ریختگی امنیتی صرفاً با رفتار نظامی قابل حل است یا نه؟ که بعید به نظر می‌رسد رفتارهای نظامی بتواند مسائل را حل کند، چرا که در این صورت بسیار پرهزینه است. در واقع مجموع تلاش‌ها در منطقه نشان می‌دهد که راه حل نظامی به سادگی به نتیجه برسد، لذا باید راه‌حل‌های سیاسی دنبال شود.

لاریجانی با اشاره به کنفرانس اخیر در روسیه گفت: ایران همیشه به دنبال راه‌حل‌های سیاسی بوده منتها برخی از کشورها نظرات متفاوتی چون به‌کارگیری راهکارهای نظامی داشته‌اند. با این حال از امهات وزارت امور خارجه است که با استفاده از تجربه‌های مناسب سیاست‌ها را به نتیجه برساند.

رئیس مجلس شورای اسلامی تاکید کرد: استفاده از دیپلماسی بسیار اهمیت دارد، چرا که این نگرانی وجود دارد که شرایط منطقه، امت اسلامی را فلج کند. بهم‌ریختگی امت اسلامی در منطقه موجب خوشایندی رژیم صهیونیستی خواهد شد و جدایی از آن، این بهم‌ریختگی منطقه‌ای به لحاظ امنیتی در همه کشورها سرریز شده است.

وی ضمن تاکید بر اینکه اختلافات فرقه‌ای را نباید ساده انگاشت، گفت: گروه‌های تروریستی در تلاش هستند تا مشکلات منطقه‌ای را ناشی از اختلافات فرقه‌ای جلوه دهند و این در حالی است که باید روشن و ثابت شود که مباحث شیعه و سنی، پایه‌ای برای اختلافات پیش‌آمده و مسائل تروریستی منطقه ندارد. این نگرش‌ها فتنه بزرگی را ایجاد خواهد کرد، لذا دیپلمات‌های ما نباید اجازه دهند از این ماجراها سوءاستفاده شود.

لاریجانی استفاده از دیپلماسی در حوزه اقتصادی را یکی دیگر از نکات مهم در حوزه سیاست خارجه قلمداد کرد و گفت: در یک ارزیابی کلی از وضعیت کشور در حوزه‌های مختلف، شرایط عادی یا رو به خوب بوده است، اما در حوزه اقتصادی و آسیب‌های اجتماعی هم که گاهی با یکدیگر مرتبط هستند، آسیب‌پذیر هستیم. در مقایسه اقتصادی ایران در ماه‌های پایانی برنامه پنجم توسعه و ماه‌های پایانی برنامه چهارم توسعه، 4 تحول چشمگیر در محیط بیرونی مشاهده می‌شود که در توانمندی اقتصادی تاثیر داشته است.

رئیس نهاد قانونگذاری کشورمان با اشاره به آشفتگی در منطقه گفت: این آشفتگی روند شکننده‌ای در مسائل اقتصادی به جا گذاشته است. ضمن آنکه تحریم‌های اقتصادی، مدیریت اقتصاد کشور را با مشکلات ساختاری مواجه کرده است. به‌عنوان نمونه تورم را به مرز 40 درصد هم رساند. البته تلنگرهایی هم به مدیریت اقتصادی مسئولان کشور زد. سقوط قیمت جهانی نفت نیز سومین عاملی است که حدود 60 درصد کاهش یافت و بر روی قیمت طلا و فلزات اساسی کشور تاثیر گذاشت.

لاریجانی با اشاره به چهارمین تحول اثرگذار تصریح کرد: رکود اقتصادی درخصوص واحد پولی یورو که هر چند گفته شده تا سال 2015 بهبود خواهد یافت، با توجه به شرایط بحرانی منطقه اتفاق نخواهد افتاد ولی البته در مورد تحریم‌ها شرایط امکان دارد تغییر کند.

وی در ادامه افزود: در محیط داخلی نیز با مشکلاتی مواجه بودیم که نخستین آن، نقص در میزان سرمایه‌گذاری است؛ به گونه‌ای که در شرایط فعلی اگر 2.5 میلیون نفر بیکار داشته باشیم، با روند فعلی تا سال 1400 این میزان بیکار به 5 میلیون نفر افزایش پیدا می‌کند.

رئیس مجلس شورای اسلامی ادامه داد: وضعیت فعلی دولت نیز دومین مشکل داخلی کشور است. در حقیقت تمام منابع کشور با 75 میلیون نفر جمعیت صرف دولت فربه‌ای می‌شود که وضع را بدتر از گذشته کرده است. در واقع دولت باید کوچک و چابک شود و بیشتر کارها نیز به بخش‌های خصوصی واگذار شود.

لاریجانی سومین مشکل داخلی را مردم‌نشدن اقتصاد دانست و گفت: اقتصاد صرفاً دولتی و عدم واگذاری امور به بخش خصوصی، مشکلاتی را به وجود آورده است. در این سال‌ها واگذاری‌ها تنها میان سازمان‌ها و یا نهایتاً بخش عمومی بوده است، لذا رقابت اقتصادی را ایجاد نکرده است.

وی چهارمین مشکل بخش داخلی را محیط کسب کار عنوان کرد و افزود: مجموع قوانین و شرایط برای سهل شدن فضای کسب و کار و افزایش انگیزه برای سرمایه‌گذاری‌ها نشده است. متأسفانه ایران در ایجاد بستر مناسب برای کسب و کار در سال 2015 رتبه 115 را کسب کرده است. در مورد شروع کسب کار نیز رتبه 82 و مدت‌زمان ایجاد کسب و کار سرمایه‌گذاری در کشور ما 15 روز است، در حالی که در برخی کشورهای منطقه این مدت‌زمان 48 ساعت است.

رئیس نهاد قانونگذاری کشورمان تصریح کرد: رتبه ایران در اخذ مجوز

ساخت و ساز در دنیا 98 است و مدت روزی که می‌تواند این مجوز را اخذ کند، 97 روز است. در حقیقت سازوکارهای قدیمی و دستورالعمل‌های سختگیرانه در محیط کسب و کار ایران حاکم است.

لاریجانی افزود: رتبه ایران در دسترسی به انرژی برق در حالی که کشوری پرازمنابع است، 94 و همچنین در بخش حمایت از سرمایه‌گذاری خرد رتبه 149 را دارد. در سهولت پرداخت مالیات نیز رتبه ایران 122 است. در واقع میانگین وزنی برای مولفه‌های کسب و کار از بهار سال 90 تا 94 بدین شرح است: در بهار 90 در حدود 6.11، در بهار 91 حدود 5.82، در بهار 92 حدود 5.97، در زمستان 93 حدود 6.1 و در بهار سال جاری نیز 5.87 است. در واقع قوانین خارج از رکود تصویب شده اما اجرایی نشده و جریان اقتصادی در ایران فوران نداشته است؛ لذا سنگ و مانعی چون تحریم نیز به دلیل وجود اشکالات ساختاری چندان تاثیرگذار نبوده است.

وی در ادامه یادآور شد: بحران‌ها و چالش‌های دیگری نیز در کشور همانند بحران آب وجود دارد که وزارت امور خارجه باید آنها را جدی بگیرد. در حقیقت استفاده از دانش فنی باید واقع‌بینانه دیده شود و از دیگران نیز استفاده کنند.

وی ادامه داد: در چالش‌ها به بی‌انضباطی‌های بخش‌های مختلف که اخیراً نیز زیاد شده است، باید توجه کرده و به ظرفیت‌هایی چون منابع انسانی، نیروی کار جوان و تحصیل‌کرده برای برنامه‌ریزی و ورود به سرمایه‌گذاری و فناوری توجه کرد.

لاریجانی تصریح کرد: در سال‌های گذشته سرمایه‌گذاری‌های فیزیکی و زیرساختی چون آب، برق، گاز، مخابرات و... انجام گرفته است؛ لذا وزارت امور خارجه باید مسائل اقتصادی کشور را نیز در اولویت قرار دهد. ما کشوری نفتی و گازی هستیم که باید برای سرمایه‌گذاری سایر کشورها نیز ایجاد انگیزه کنیم.

رئیس مجلس شورای اسلامی ادامه داد: وزارت خارجه برای توسعه اقتصادی باید به مسائل اقتصاد مقاومتی نیز توجه کرده و اولویت‌هایی را در نظر بگیرد.

وی با اشاره به اولین اولویت گفت: در واردات تکنولوژی‌های مهم برخی کشورها محصولات مصرفی را وارد خواهند کرد و این در حالی است که باید با تکیه بر سرمایه‌گذاری‌های داخلی از واردات محصولات مصرفی جلوگیری شود.

لاریجانی دومین اولویت وزارت امور خارجه را سرمایه‌گذاری کشورهای خارجی در حوزه نفت و گاز دانست و تصریح کرد: سازوکارها و ترتیبات سرمایه‌گذاری به شکلی باید سهل و آسان شود که سرمایه‌گذاران خارجی به سرمایه‌گذاری در ایران ترغیب شوند.

وی بهره‌جویی از انرژی و دیپلماسی را سومین اولویت وزارت امور خارجه دانست و گفت: انرژی همیشه عاملی مهم برای پیشبرد اهداف بوده است، لذا به بهره‌گیری انرژی از طریق دیپلماسی باید توجه کرد.

رئیس مجلس شورای اسلامی در پایان فراهم کردن سازوکارهای صادراتی را چهارمین اولویت وزارت امور خارجه دانست و گفت: وزارت امور خارجه با توجه ویژه به بُعد اقتصادی شرایط صادرات که با حساسیت‌های بسیار مواجه است، را باید فراهم کند. شهید مطهری هم اذعان داشتند که اگر کشوری اقتصاد سالم نداشته باشد به آرمان‌های متعالی دست نخواهد یافت. این سخن شهید مطهری درست است و برای تثبیت آرمان‌های کشور تقویت بُعد اقتصادی در سیاست‌های وزارت امور خارجه ضروری است.